

2. **Бутиненць Ф.Ф.** Організація бухгалтерського обліку / Ф.Ф. Бутиненць, С.М. Лайчук, О.В. Олійник, М.М. Шигун. – Житомир : ПП "Рута", 2002. – 592 с.
3. **Бутинець Ф.Ф.** Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність / Ф.Ф. Бутинець, П.М.Малюга. – Житомир : ПП "Рута", 2001. – 480 с.
4. **Гринжевський М.В.** Оптимізація виробництва продукції аквакультури / М.В. Гринжевський, А.В.Пекарський. – К. : Поліграфконсалтинг, 2004. – 328 с.
5. **Лагода Т.** Рибопереробка у фермерських господарствах / Т. Лагода, О. Деревянко // Інформаційний щомісячник "Пропозиція" – 2002. – № 6. – С. 7-12.
6. **Облік витрат** виробництва і контроль формування собівартості рибопродукції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 / І.С. Торопова; Київ. держ. торг.-екоп. ун-т. – К. : Вид-во "Лібра", 2000. – 19 с. – укр.
7. **Сташишен М.С.** Економічні проблеми розвитку рибного господарства України / М.С. Сташишен. – К. : Вид-во ЦНДІЕРГ, 1998. – С. 73.
8. **Ткаченко Н.М.** Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України / Н.М. Ткаченко. – К. : Вид-во "АСК", 2002. – 784 с.
9. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.lib.rv.ua/index.php?name=Pages&op=page&pid=102>.
10. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DG090781.html.

Гринив Т.Т., Ольшанская М.В., Паучок И.Б. Особенности учета расходов рыбопосадочной и товарной рыбы на примере ОАО "Львовский облрыбкомбинат"

Описаны этапы рыбопроизводства. Исследован учет расходов на производство рыбной продукции на каждом этапе, а также особенности документирования процесса рыбопроизводства на примере ОАО "Львовский облрыбкомбинат". Описан расчет себестоимости рыбной продукции.

Ключевые слова: процесс рыбопроизводства, себестоимость рыбопосадочной и товарной продукции, учет и калькуляция рыбной продукции.

Griniv T.T., Olshanska M.V., Pauchok I.B. Peculiarities of calculation of expenditures of fish products for example Open Join-Stock Company "Lviv Oblrubcombinat"

We described the stages of fish production. We researched the calculation of expenditures of fish production and also the peculiarities of documentation of fish production for example open join-stock company "Lviv Oblrubcombinat". We described the calculation of prime cost.

Keywords: the process of fish production, the prime cost of fish products, the accounting and calculation of fish products.

УДК 6367.3

*Доц. О.Р. Жидяк, канд. екон. наук –
Львівська ДФА*

**СУЧАСНИЙ СТАН І ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ
ПІДПРИЄМСТВ ЛЬВІВЩИНИ**

Розглянуто та досліджено сучасний стан молочної промисловості України, її залежність від якості молокопродуктів і факторів зовнішнього середовища. Встановлено, що сучасний асортимент і сервіс молочних продуктів дещо зріс порівняно з попередніми роками, проте вони значно відстають від зарубіжних стандартів, а в такій ситуації важко говорити про певну економічну вигоду. Лише окремі підприємства можуть запропонувати конкурентоспроможний товар, яким би зацікавилась Європа.

Ключові слова: молочна промисловість, ринок, молоко, маркетинг, підприємство, кредит.

Постановка проблеми. На сьогодні пріоритетним напрямком розвитку всього цивілізованого суспільства стає здоров'я людини. Стан здоров'я людини можна покращити, налагодивши здоровий спосіб життя та розумне харчування. Однак стан ринку харчових продуктів вітчизняного виробництва не дає змогу повною мірою забезпечити повноцінне харчування населення.

Цю проблему досліджували та зосереджували свою увагу такі вчені, як С.В. Васильчак, П.Т. Саблук, М.Й. Малік, М.К. Пархомиць, Т.Г. Дудар, М.М. Ільчук, Ю.Є. Губені, І.Г. Кириленко, О.М. Могильний та ін.

Аналіз останніх досліджень. У 90-ті роки харчова промисловість, зокрема її молочна галузь, характеризувались спадом виробництва. Така ситуація зумовлена багатьма причинами, основні з яких – складне фінансово-економічне становище більшості підприємств Львівської області, високий коефіцієнт зношення основних виробничих фондів, а також скорочення обсягів перероблення молока.

Мета роботи. Дослідити сучасний стан молочної промисловості України загалом і Львівської області зокрема, а також організацію та шляхи її вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Зазначимо, що, починаючи з 2000 р., ситуація на ринку молока дещо поліпшилась. Основною причиною цього зростання є добра кормова база, відносно високі надої молока, збереження поголів'я ВРХ. Разом зі зростанням виробництва молока збільшився і випуск молочної продукції.

Поступ України на шляху до ринкової економіки соціального типу сприяє формуванню конкурентного середовища і істотно змінює акценти у системі відносин "виробник-споживач", відводячи провідну роль споживачеві. Зростання значення споживача, його потреб та інтересів на тлі інтенсивних тенденцій стимулює вітчизняних виробників молочних товарів та послуг до переходу на маркетингову концепцію управління. Одним із основних чинників, які визначають конкурентоспроможність молокопереробних підприємств, є рівень технології, якості інноваційних систем, ефективність використання людського капіталу.

Відсутність економічного інтересу у виробників змушує їх відмовлятися від випуску збиткових товарів або зменшувати обсяги. За цих умов молокопереробні підприємства зазнають втрат, оскільки зниження рівня завантаження виробничих потужностей негативно впливає на конкурентоспроможність їх продукції і часто є причиною призупинення роботи та банкрутства. У цьому випадку дещо ускладниться система реалізації функцій організування маркетингу, оскільки виникне об'єктивна необхідність інтеграції функцій маркетингу продукції, робіт та послуг маркетингу в межах єдиного структурного підрозділу – служби маркетингу. Для цього доцільним є об'єднання маркетологів у єдину групу, тобто тих, хто займатиметься маркетингом молокопереробної продукції, зокрема досліджуватиме ринки збуту та реалізовуватимуть маркетингову політику на цих ринках.

За останні п'ять років в Україні з'явилися такі гіганти молочної промисловості як "ВІМ-БІЛЬ-Данн Україна", "Галактон", "Білосвіт" та "Прези-

дент", які експортують свою продукцію в Росію, Азію, Європу. Системний підхід до реалізації продукції таких торговельних марок, як "Галичина", Городоцький та Самбірський молокозаводи реалізувались у створенні ексклюзивної дистриб'юторської мережі на Львівщині. Вона охопила цілу область, а її торговельні представництва активно функціонують у містах та селищах міського типу області, а також за її межами, зокрема на Волині та Рівненщині.

Завдяки ретельно продуманій і поетапно реалізованій маркетинговій стратегії торговельна марка "Галичина", Городоцький та Самбірський молокозаводи займають провідні позиції на українських ринках збуту продукції. Традиційні виробники певного виду продукції нині мають постійно відстежувати науково-технічні досягнення, оскільки революційна технологія може змінити "обличчя" галузі і зробити старий товар менш привабливим для споживачів [1, с. 48].

Отже, сучасний стан молочної промисловості свідчить, що Україна має достатній потенціал для забезпечення населення життєво важливими продуктами харчування і може бути продовольчо незалежною державою. Але щоб забезпечити таку незалежність, необхідно вирішити комплекс проблем, які, своєю чергою, не потребують додаткових інвестицій.

Для збільшення виробництва молочних продуктів важливо розвивати комплексне перероблення молока, нарощувати випуск нових видів продуктів підвищеної харчової та біологічної цінності. Для вирішення цієї проблеми необхідно вжити заходів із реконструкції і технічного переоснащення підприємств з метою ще більшого розширення асортименту продукції та підвищення її якості. Засоби для реконструкції і модернізації дієвих підприємств мають надавати державні програми, довготривалі кредити банків, приватні та іноземні інвестори. Але принцип забезпеченості кредиту означає наявність у банку права для захисту своїх інтересів, недопущення збитків від неповернення боргу через неплатоспроможність позичальника. Мета реалізації цього принципу – зменшити ризик кредитної операції. Майнові інтереси кредитора мають бути повною мірою захищені у разі можливого порушення позичальником узятих на себе зобов'язань. Банківський кредит надається під певне реальне забезпечення – заставу, гарантію, поручительство, страхове свідоцтво, чого не можуть собі дозволити ці підприємства, через фінансову кризову ситуацію. Що стосується інвесторів, то можна зазначити, що через значну обмеженість інвестиційних ресурсів треба цілеспрямовано сприяти їхній концентрації в інноваційних напрямках. Крім визнання провідної ролі інвестицій, які здійснюються, і внутрішніх джерел фінансування, у політиці забезпечення інноваційного розвитку значну увагу потрібно приділяти створенню сприятливих умов для залучення в українську економіку іноземних інвестицій. Залучення іноземних інвестицій під конкретні програми і проекти, які мають інноваційне спрямування, потребує подальшого формування відповідного організаційного механізму. Інноваційний розвиток України має передбачати цілеспрямоване сприяння здійсненню всього комплексу нововведень у розвитку продуктів у сфері матеріального та інтелектуального виробництва, освоєнні ринків збуту продукції національного виробництва. Крім цього,

за нестачі державних фінансів, визначального значення набуває саме сфера організаційних інновацій.

Отже, становлення і розвиток молочної промисловості неможливі без широкомасштабної державної програми, в якій враховувалися б інтереси виробників молока, молокопереробних підприємств і споживачів молочної продукції. Тільки в цьому випадку можна встановити інтеграційні зв'язки в АПК і реалізувати основну мету харчової індустрії – створити асортимент продукції, однаково ефективний як для виробника, так і для споживача. Дослідження доводять: щоб забезпечити високий рівень надійності та тактики в АПК, потрібно створити чітко збалансовану фінансово-економічну молокопереробну базу. Україні, щоб увійти до числа впливових на міжнародному рівні держав, необхідно здійснити рішучі кроки до створення передумов розвитку економіки знань та прискореного технологічного прогресу базових галузей промисловості. Це, своєю чергою, потребує використання на виробництві найновітніших досягнень, створення продукції і сервісу, кваліфікації виробників (тобто освіти).

Висновки. З огляду на сучасний стан економіки, на мій погляд, необхідно сформулювати адаптовану до конкретних умов основну мету молокопереробних підприємств, яка полягає у встановленні молокопереробної політики як високорентабельної галузі економіки України. Дуже важливо подолати нинішню негативну тенденцію у структурі молокопереробного підкомплексу, коли залишки від вітчизняної індустрії працюють здебільшого на певну кількість споживачів. Зрозуміло, що сучасний асортимент і сервіс молочних продуктів дещо зріс порівняно з попередніми роками, проте вони значно відстають від зарубіжних стандартів, а в такій ситуації важко говорити про певну економічну вигоду. Лише окремі підприємства можуть запропонувати конкурентоспроможний товар, яким би зацікавилась Європа.

Література

1. Галанець В.Г. Проблеми формування і розвитку ринку молока молочних продуктів / В.Г. Галанець // Економіка АПК. – 2005. – № 11. – С. 157-159.
2. Крушинська Т.М. Попит та пропозиція на ринку молока / Т.М. Крушинська, Н.І. Костаневич // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2003. – № 2.
3. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика : навч. посібн. – 2-ге вид. / В.Д. Лагутін. – К. : Вид-во "Знання", 2001. – 215 с.
4. Про молоко і молочні продукти: Закон України від 26 червня 2004 р. // Голос України. – 2004. – 24 липня. – № 139.

Жидяк О.Р. Современное состояние и пути совершенствования маркетинговой деятельности молокоперерабатывающих предприятий Львовщины

Рассмотрено и исследовано современное состояние молочной промышленности Украины, ее зависимость от качества молокопродуктов и факторов внешней среды. Установлено, что современный ассортимент и сервис молочных продуктов кое-что вырос по сравнению с предыдущими годами, однако они значительно отстают от зарубежных стандартов, а в такой ситуации трудно говорить об определенной экономической выгоде. Лишь отдельные предприятия могут предложить конкурентоспособный товар, которым бы заинтересовалась Европа.

Ключевые слова: молочная промышленность, рынок, молоко, маркетинг, предприятие, кредит.

Zhidiyak O.P. Modern state and ways of perfection of marketing activity of milk enterprises of Lviv Region

In the modern state of suckling industry of Ukraine is considered and investigational, its dependence on quality of product of milk and factors of external environment. It is set that modern assortment and service of dairy products something grew by comparison to previous years, however much they considerably fall behind from foreign standards, and in such situation hardness to talk about a certain economic value. Only separate enterprises can offer a competitive commodity which Europe became interested.

Keywords: suckling industry, market, milk, marketing, enterprise, credit.

УДК 334.012.64(477)(100)

Доц. Н.М. Заярна, канд. екон. наук;
Н.А. Гнат – Львівська КА

**МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПІДТРИМКИ МАЛОГО БІЗНЕСУ
ТА СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ**

Досліджено основні аспекти державної підтримки малого підприємництва на міжнародному рівні, оскільки розвиток малих підприємств є одним із пріоритетних напрямів курсу економічних реформ, що здійснюються у розвинених країнах. На його частку припадає від третини до половини валового внутрішнього продукту. Отримані результати зіставлені зі сучасними реаліями, з якими зіткнеться український малий бізнес після прийняття нового Податкового кодексу.

Ключові слова: малий бізнес, мале підприємництво, міжнародний досвід.

Вступ. Малий бізнес відіграє дуже важливу роль в економіці, його розвиток впливає на економічний розвиток, на створення нових робочих місць, на насичення ринку товарами, тобто вирішує багато економічних, соціальних і інших проблем. У країнах із розвиненою ринковою економікою, де малий бізнес забезпечує 60-70 % ВВП, на його підтримку щорічно спрямовується 2-3 % видаткової частини бюджету [4]. Це зумовлено тим, що поряд із соціально-економічною значущістю, малий бізнес має низький ступінь життєздатності та є найбільш вразливим до таких явищ, як інфляція, обмеженість фінансових ресурсів, конкуренція великих корпорацій тощо. Натомість у нашій країні малими та середніми суб'єктами підприємництва виробляється лише 11 % ВВП [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання підтримки малого підприємництва є досить актуальним, адже саме цій проблемі належить низка публікацій. Однак маловивченим є питання зарубіжного досвіду для України. Серед українських учених цю проблему досліджували С.К. Реверчук, А.Д. Вовчак, Л.Л. Цимбал, В.Я. Кіцак.

Постановка завдання. Основна мета дослідження – виділити головні аспекти державної підтримки малого підприємництва за кордоном та порівняти з діями українського уряду внаслідок прийняття нового Податкового кодексу.

Виклад основного матеріалу. У сучасних економічних умовах розвитку малого та середнього підприємництва України варто звернути увагу на досвід колишніх соціалістичних країн, зокрема *Польщі*. Досить часто польські реформи наводять як еталон економічних перетворень, що і дало змогу країні вступити в Європейський Союз. Ця країна має беззаперечний резуль-